

**«Оразалина Г.А.» ЖК азық-түліктік емес тауарларды қабылдау және
комиссиялық сауда ережелері**

**Алматы
2024 ж.**

МАЗМҰНЫ

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР.....	3
2. КОМИССИЯҒА ТАУАРЛАРДЫ ҚАБЫЛДАУ.....	3
3. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРДЫҢ БАҒАСЫН ЖӘНЕ КОМИССИЯЛЫҚ СЫЙАҚЫ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ	5
4. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРЛАРДЫ САТУ ЖӘНЕ ЕСЕП АЙЫРЫСУ ТӘРТІБІ	5
5. КОМИССИОНЕРДІҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ.....	6
6. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРЛАРДЫ АРЗАНДАТУ.....	6
7. КОМИТЕТТІҢ ТАПСЫРМАНЫҢ КҮШІН ЖОЮЫ.....	7
8. КОМИССИОНЕРДІҢ ТАПСЫРМАНЫ ОРЫНДАУДАН БАС ТARTУЫ.....	7
9. ХАБАРЛАМА..	7
10. КОМИССИЯ ШАРТЫН ТОҚТАТУ	7

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Ереже 1999 жылғы 01 шілдедегі №409-1 Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес әзірленді және комиссияға қабылданған азық-түліктік емес тауарларды сату кезінде комиссионер мен комитент арасындағы комиссия шарты бойынша, сондай-ақ, комиссионер мен сатып алушы арасындағы қатынастарды реттейді.
2. Ережеде Заңда көзделген ұғымдар пайдаланылады, оның ішінде:
 - 1) Комиссия шарты – бір тарап - комиссионер екінші тараптың - комитент тапсыруы бойынша сыйақы үшін комитент есебінен өз атынан бір немесе бірнеше мәміле жасауға міндеттенеді. Комиссия шарты жазбаша нысанда жасалуы тиіс
 - 2) комиссионер деп комиссияға тауарлар қабылдайтын және осы тауарларды бөлшек саудада сатып алу-сату шарты (бұдан әрі мәтін бойынша – Шарт) бойынша өткізетін кәсіпорын түсініледі.
 - 3) комитент деп комиссионердің сыйақы үшін тауарды сату мақсатында комиссияға тапсыратын кәмелетке толған жеке тұлға түсініледі.
 - 4) сатып алушы деп жеке, отбасылық, үй және өзге де қажеттіліктерге арналған тауар сатып алуға ниеті бар кәмелетке толған жеке тұлға түсініледі.
 - 5) тауар - пайдаланылған азық-түліктік емес тауар немесе жаңа тауарлар: техника, киім (тон), құндылықтар, антиквариат және басқалар.
3. Егер меншік құқығын ауыстырудың өзге тәртібі азаматтық заңнамада көзделмесе, комитент комиссияға қабылданған тауарға меншік құқығын сатып алушыға сатқан (берген) сәтке дейін сақтайды.
4. Комиссионер өзіндегі комитент мүлкінің жоғалуына, кем шығуына немесе бүлінуіне ұшыратқан әрбір қателігі үшін комитент алдында жауап береді.
5. Комиссионер келесі ақпаратты ұйымның маңдайшасына орналастыра отырып, комитент пен сатып алушының назарына өз ұйымының фирмалық атауын (атауын), оның орналасқан жерін (заңды мекен-жайын) және жұмыс кестесін жеткізуге міндетті.
6. Осы Қағидаларды көрнекі және қолжетімді нысанда комиссионер комитенттер мен сатып алушылардың назарына жеткізеді.

2. КОМИССИЯҒА ТАУАРЛАРДЫ ҚАБЫЛДАУ

1. Комиссионер мен комитент арасындағы келісім бойынша комиссияға жаңа және пайдаланылған азық-түліктік емес тауарлар қабылданады.
2. Комиссияға тауарларды қабылдау комиссионер мен комитент қол қоятын құжаттарды (Комиссия шарты, тауарды қабылдау-тапсыру актісі және т. б.) жасау жолымен рәсімделеді, онда мынадай мәліметтер: құжаттың нөмірі, оның жасалған күні, тараптардың атауы мен деректемелері (мекен-жайы, есеп айырысу шоты, комиссионер мен комитенттің телефоны, паспорттық деректер немесе комитенттің жеке басын куәландыратын құжаттың деректері); тауар атауы; пайдаланылған тауардың тозу дәрежесі және кемшіліктері; тауар бағасы; комиссиялық сыйақыны төлеу мөлшері мен тәртібі;

комиссияға тауарды қабылдау шарттары;

сату мерзімі;

сатылмаған комиссиялық тауарды комитентке қайтару шарттары мен тәртібі;

комиссионер мен комитент арасындағы есеп айырысудың шарттары мен тәртібі; егер тараптардың келісімі бойынша бұл шығыстар өтелуге жататын болса, комиссияға қабылданған тауарды сақтау жөніндегі комисионердің шығыстарын төлеу мөлшері.

Комиссияға тауарларды қабылдау рәсімделетін комиссия шартында тараптардың келісімі бойынша комитенттің құқықтарына нұқсан келтірмейтін қосымша талаптар енгізілуі мүмкін.

3. Егер комиссияға бірнеше тауар тапсырылса, олардың атауы мен бағасы комиссияға тауарларды қабылдау рәсімделетін құжаттың ажырамас бөлігі болып табылатын тауарлар тізбесінде көрсетілуі мүмкін. Көрсетілген құжат екі данада жасалады. Бірінші данасы комитентке тапсырылады, екіншісі комисионерде қалады.
4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бөлшек саудада сатуға тыйым салынған немесе шектелген айналымнан алынған тауарлар, сондай-ақ, қайтаруға немесе басқа мөлшердегі, нысандағы, габариттегі, стильдегі, түстердегі немесе жинақтаудағы ұқсас тауарға айырбастауға жатпайтын тауарлар: үйде аурулардың алдын алуға және емдеуге арналған тауарлар; жеке гигиенаға арналған заттар; парфюмерлік-косметикалық тауарлар; тігін және трикотаж киім-кешек, шұлық-шұлық бұйымдары; полимерлі материалдардан жасалған, оның ішінде бір рет пайдаланылатын тамақ өнімдерімен жанасатын бұйымдар мен материалдар; тұрмыстық химия тауарлары; дәрілік заттар комиссияға қабылданбайды.
5. Тауарды комиссияға қабылдау кезінде оған тауарды қабылдау кезінде рәсімделетін құжаттың нөмірі көрсетіле отырып, тауар құлақшасы/баға көрсеткіші бекітіледі.
Комиссияға қабылданған тауарлардың тізбесінде тауар таңбасында тауардың жай-күйін сипаттайтын мәліметтер (жаңа, пайдалануда болған, тозу дәрежесі, негізгі тауар белгілері, тауардың кемшіліктері) көрсетіледі.
Комиссияға қабылданған тауарлардың тізбесіне және тауар белгісіне комисионер мен комитент қол қояды.
6. Комиссияға тауарлар жеке басын куәландыратын құжатты ұсыну бойынша жеке тұлғалардан қабылданады.
7. Комитент комисионерге берілген тапсырманың күшін жойып, кез келген уақытта (Шарт және ҚР қолданыстағы заңнамасы шеңберінде) комиссия шартын орындаудан бас тартуға құқылы. Комисионер тапсырманың күшін жоюдан туындаған шығындарды өтеуді талап етуге құқылы. Комитент комиссия шартында белгіленген мерзімде, ал егер мұндай мерзім белгіленбесе, комисионердің қарамағындағы өзінің мүлкіне дереу жұмсау міндетті.
Егер комитент бұл міндетті орындамаса, комисионер тауарды комитент есебінен сақтауға тапсыруға, не оны комитент үшін барынша тиімді бағамен сатуға құқылы.
8. Комисионер мен комитент арасында комиссия шартының талаптарын орындау бойынша туындайтын даулар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қаралады.

9. Комиссияға 40% - дан аспайтын тозуы бар сұранысқа ие жаңа немесе пайдаланылған мүлік қабылданады. Тауар оны мақсатына сай пайдалануға мүмкіндік беретін, таза, толық, жұмыс күйінде болуы керек.

3. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРДЫҢ БАҒАСЫН ЖӘНЕ КОМИССИЯЛЫҚ СЫАҚЫ МӨЛШЕРІН АНЫҚТАУ

1. Тауардың бағасы комиссионер мен комитенттің келісімімен айқындалады.
2. Комитент комиссионерге сыйақы, сондай-ақ, комиссия шартында белгіленген мөлшерде қосымша сыйақы төлеуге міндетті.
Егер комиссияның шарты комитентке байланысты себептер бойынша орындалмаса, комиссионер комиссиялық сыйақы алу, сондай-ақ, келтірілген шығыстарды өтеу құқығын сақтайды.

4. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРЛАРДЫ САТУ ЖӘНЕ ЕСЕП АЙЫРЫСУ ТӘРТІБІ

1. Комиссияға қабылданған тауар демалыс және мереке күндерін қоспағанда, оны қабылдағаннан кейінгі келесі күннен кешіктірмей сатылымға түседі.
2. Комиссионер өзіне алған тапсырманы комитенттің нұсқауларына сәйкес орындауға, ал шартта мұндай нұсқаулар болмаған кезде - іскерлік айналымының дағдыларына немесе әдетте комитент үшін неғұрлым тиімді жағдайларда қойылатын өзге де талаптарға сәйкес орындауға міндетті. Егер комиссионер мәмілені комитент көрсеткеннен гөрі тиімді жағдайлар бойынша жасаған болса, түскен олжа, шартта өзгеше көзделмесе, тараптарға тең бөлінеді.
3. Комиссионер комитент есебінен жасаған мәмілені үшінші тұлғаның орындамағаны үшін, осы тұлғаны таңдауда комиссионер тиісті сақтық көрсетпеген не мәміленің орындалу кепілдігін өз мойнына алған (делькредере) жағдайларды қоспағанда, комитент алдында жауап бермейді. Комитент комиссиялық сыйақыны, ал тиісті жағдайларда делькредере үшін қосымша сыйақыны төлеуден басқа, комиссионерге тапсырманы орындау бойынша жұмсаған сомасын өтеуге міндетті.
4. Комиссионермен жасалған мәмілені үшінші тұлға бұзған жағдайда комиссионер бұл туралы дереу комитентке хабарлауға және қажетті дәлелдерді жинау мен қамтамасыз етуге міндетті.
5. Комиссионермен жасалған мәмілені үшінші тұлғаның бұзғандығы туралы хабарландырылған комитенттің осындай мәміле бойынша комиссионердің ол адамға қойған талаптарын өзіне беруді талап етуге құқығы бар.
6. Комиссионер қосалқы комиссионердің іс-әрекеті үшін комитент алдында жауапты бола отырып, егер шартта өзгеше көзделмесе, басқа тұлғамен қосалқы комиссия шартын жасасуға құқылы.
7. Қосалқы комиссия шарты бойынша комиссионер қосалқы комиссионерге қатысты комитенттің құқықтары мен міндеттерін иеленеді.
8. Комиссия шарты тоқтағанға дейін, егер комитент комиссионермен жасаған шартта өзгеше көзделмесе, комитенттің қосалқы комиссионермен тікелей қатынас жасауға құқығы жоқ.
9. Кіріктірілген немесе сыртқы электрондық ақпарат құралдары бар өнім (ішкі жад,

алынбалы жад карталары және т.б.) олардағы барлық деректерді жойғаннан кейін қабылданады (аккаунттар, оның ішінде әлеуметтік желілер мен мобильді қосымшалардағы, аудио-, фото-, видеоматериалдар, құжаттар және т. б. ақпарат бар файлдар). Егер мұндай ақпаратты Комитент жоймаса, сату алдындағы дайындық барысында Комиссионер оны қосымша келісімінсіз және Комитентті хабардар етпестен жоюға құқылы. Бұл ретте Комиссионерге жоғарыда көрсетілген ақпараттың сақталуы үшін қандай да бір жауапкершілік жүктелмейді.

10. Комиссионер жасасқан мәміле бойынша комитентке не үшінші тұлғаға берілуге тиіс мүлікті комиссионер комиссия шарты бойынша өзіне тиесілі сома төленгенге дейін ұстап қалуға құқылы.
11. Тауарды сатып алу-сату мәмілесін комиссионер өзі сатып алушы ретінде сатуға тиісті тауарды (өзіне мәміле жасау) қабылдайтындай етіп жүзеге асыра алады. Бұл жағдайда комиссионер комиссия шартында белгіленген мөлшерде комиссионерге біржолғы сыйақы төлеген жағдайда мәміле жасалғаннан кейін тікелей комитентке тауардың бағасын төлеуге құқылы.
12. Сатушы ретінде өз бетінше тауар ұсынған немесе оны сатып алушы ретінде қабылдаған комиссионердің жай комиссиялық ақы алуға құқығы бар және комиссиялық мәмілелерден туындайтын шығындардың орнын толтыру жөнінде шот ұсына алады.
13. Тауарды қабылдау кезінде көзбен шолып қарау барысында анықталуы мүмкін емес кемшіліктер (жасырын ақаулар) анықталған жағдайларда Комиссионер Комитентті өз қалауы бойынша кез келген тәсілмен дереу хабардар етуге міндетті. Бұл ретте Комиссионер осындай кемшіліктері бар Тауарды сатудан алып тастауға және Комитентке қайтаруға немесе Комитентпен келісім бойынша Тауарды төмендетілген бағамен сатуға құқылы.

5. КОМИССИОНЕРДІҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

1. Комиссионердің жауапкершілігі:
 - 1) Комиссионер өз қарауында тұрған комитенттің мүлкін сақтандырмаған болса, бұл үшін комитент оған мүлікті сақтандыруды тапсырған немесе мүлікті сақтандыру заң бойынша міндетті болған жағдайларда ғана жауап береді.
 - 2) Комиссионер үшінші тұлғамен мәміле бойынша міндеттемелерді орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жауаптылықта болады.
 - 3) Комиссионердің үшінші тұлғамен мәміле бойынша өз міндеттерін орындамауынан туындаған шығыстар комиссионердің есебінен жабылады.

6. КОМИССИЯҒА ҚАБЫЛДАНҒАН ТАУАРЛАРДЫ АРЗАНДАТУ

1. Комиссияға қабылданған тауарларды бағалау тәртібі мен мөлшерін комиссионер мен комитент комиссия шартын жасасу кезінде келіседі.
2. Егер бұл шартта көзделсе, комитент арзандатудан бас тартқан кезде тауар сақтау жөніндегі шығыстарды комиссионерге өтей отырып, оған қайтарылады.
3. Тауарға бағалау жүргізу шартқа қоса беріліп отырған комиссияға қабылданған тауарлардың тізбесінде, тауар құлақшасында немесе баға көрсеткішінде

көрсетіледі.

7. КОМИТЕНТТІҢ ТАПСЫРМАНЫҢ КҮШІН ЖОЮУ

1. Комитент комиссионерге берген тапсырманың кез келген уақытта күшін жоюға құқылы. Бұл орайда комиссионердің тапсырманың күшін жоюдан шеккен залалдары жалпы негіздерде өтеледі.
2. Тапсырманың күші жойылған жағдайда комитент тапсырманың күші жойылған кезден бастап бір айдың ішінде, егер шартта өзге мерзім белгіленбесе, комиссионердегі мүлікке билік етуге міндетті. Егер комитент бұл міндетті орындамаса, комиссионер не мүлікті сақтау үшін өткізуге, не оны комитент үшін неғұрлым тиімді бағамен сатуға құқылы.

8. КОМИССИОНЕРДІҢ ТАПСЫРМАНЫ ОРЫНДАУДАН БАС ТАРТУУ

1. Егер шартта өзгеше көзделмесе, комитенттің өз міндеттерін бұзуы тапсырманы комитенттің нұсқауларына сәйкес орындаудың мүмкін болмауына әкеп соғатын немесе атқарудың мүмкін болмауы комиссионер жауап бермейтін өзге де жағдайлардың салдарынан туындаған жағдайларды қоспағанда, комиссионердің өзіне алған тапсырманы орындаудан бас тартуға құқығы жоқ.
2. Комиссионер өзінің бас тартуы туралы комитентке жазбаша хабарлауға және өзіндегі комитент мүлкінің сақталуына шаралар қолдануға міндетті.
3. Комиссионердің тапсырманы орындаудан бас тартқандығы туралы хабардар етілген комитент, егер шартта өзге мерзім белгіленбесе, бас тартуды алған күннен бастап бір айдың ішінде комиссионердегі мүлікке билік етуге міндетті. Егер ол бұл міндетті орындамаса, комиссионер мүлікті сақтауға өткізуге не комитент үшін мүмкіндігінше тиімді бағамен сатуға құқылы.
4. Комитенттің өз міндеттерін бұзуы салдарынан тапсырманы орындаудан бас тартқан комиссионердің комиссиялық сыйақыға, сондай-ақ шыққан шығындардың орнын толтыруға құқығы сақталады.

9. ХАБАРЛАМА

1. Комиссионер өзіне мәміле жасаған кезде комитент мәміле жасалғаны туралы хабардар етілген болып есептеледі және оған қосымша хабарлама талап етілмейді.

10. КОМИССИИ ШАРТЫН ТОҚТАТУ

1. Комитент комиссия шартында көзделген барлық тапсырмалардың күшін жойған жағдайда, шарт тоқталады.
2. Комиссия шарты жалпы негіздермен қатар:
 - 1) комиссионердің шартты орындаудан бас тартуының;
 - 2) комиссионердің қайтыс болуы, оны әрекетке қабілетсіз, әрекетке қабілеті шектеулі, хабар-ошарсыз кеткен немесе дәрменсіз (банкрот) деп танудың салдарынан тоқтатылады.